

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา สาเหตุแห่งปัญหา และแนวทางการจัดการเรียนการสอนของคณะสงฆ์โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม จังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียน ผู้บริหารสำนักเรียนหรือโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม จังหวัดสระบุรี จำนวน 13 แห่ง รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,741 รูป กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำนวน 319 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะสงฆ์โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม จังหวัดสระบุรี 1) ด้านหลักสูตรการสอน พบว่า เนื้อหาวิชามีการจัดเรียงตามลำดับความยากง่ายอย่างเหมาะสมในระดับมาก แต่เนื้อหาวิชาธรรมวิภาค และเนื้อหาวิชาเรียงความแก้กระทู้มีความเหมาะสมกับระดับชั้นในระดับปานกลาง 2) ด้านการวางแผนการสอน พบว่า มีการแสดงให้เห็นว่าได้เตรียมการสอนมาล่วงหน้าในระดับมาก และจัดทำแผนการสอนหลากหลายในแต่ละเนื้อหาวิชาเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับปานกลาง 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดำเนินการได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรในระดับมาก แต่การผสมผสานการจัดการเรียนการสอนหลากหลายในระดับปานกลาง 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า มีสื่อการสอนที่เหมาะสม แต่สื่อการเรียนการสอนสัมพันธ์กับขนาดของกลุ่มผู้เรียน และกิจกรรมในระดับปานกลาง และ 5) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับมาก และนำผลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนในระดับปานกลาง
2. ปัญหาและสาเหตุแห่งปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของคณะสงฆ์โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม จังหวัดสระบุรี 1) ด้านหลักสูตรการสอน พบว่า หลักสูตรมีเนื้อหา

มากในแต่ละวิชาไม่สอดคล้องกับระยะเวลาในการเรียน ไม่มีมาตรฐานในการจัดตารางเรียน และไม่มีกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารสำนักเรียน 2) ด้านการวางแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผนการสอน ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน ไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผนการสอน และครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีคุณวุฒิด้านวิชาชีพครู 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนเน้นการสอนแบบบรรยาย ขาดการจัดกิจกรรมที่จูงใจผู้เรียน มีคุณวุฒิ วัยวุฒิ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันไป ไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคหรือวิธีการสอนที่ทันสมัย และไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้สอน ผู้บริหารสำนักเรียนหรือโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการคัดเลือกคุณสมบัติของครูผู้สอน 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า สื่อการสอนไม่ทันสมัย ไม่น่าสนใจ ขาดงบประมาณด้านการจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนการสอน และการจัดซื้อจัดหาสื่อที่ทันสมัยขึ้นอยู่กับความพร้อมและทุนทรัพย์ของแต่ละสำนักเรียนหรือโรงเรียนเป็นหลัก และ 5) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ขาดการประเมินผลตามสภาพจริง ให้ความสำคัญกับการสอบธรรมสนามหลวงมากกว่าการวัดผลขณะเรียน ไม่สามารถนำผลการประเมินที่ได้ มาปรับปรุงการเรียนการสอน

3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนของคณะสงฆ์โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม จังหวัดสระบุรี 1) ด้านหลักสูตรการสอน พบว่า ควรขอความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องช่วยกันพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาในแต่ละวิชา ครูผู้สอนต้องประยุกต์เนื้อหาให้เหมาะกับสภาพสังคมปัจจุบันและสอดคล้องกับระยะเวลาเรียน และควรออกกฎระเบียบหรือจัดตารางเรียนให้เป็นระบบมีมาตรฐานและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน 2) ด้านการวางแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนและผู้บริหารสำนักเรียนหรือโรงเรียนควรคำนึงถึงความสำคัญในการจัดทำแผนการสอน และผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการคัดเลือกครูผู้สอนที่มีคุณสมบัติพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง และควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนควรมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง หรือการเรียนรู้แบบบูรณาการ และผู้บริหารสำนักเรียนหรือโรงเรียนควรให้ความสำคัญในการอบรมวิธีการสอนหรือจัดให้มีพระนิเทศมาช่วยดูแลนิเทศการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอน 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความสอดคล้องสัมพันธ์กับองค์ประกอบต่างๆ เช่น เนื้อหา วัตถุประสงค์ เลือกสื่อที่น่าสนใจทันสมัย เหมาะกับวัยและกิจกรรมของผู้เรียน และผู้บริหารสำนักเรียนควรมีการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนในการเรียนการสอน และ 5) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ควรคำนึงถึงการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย มีการวัดและประเมินทั้งด้านผู้เรียนและด้านผู้สอน และผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการประเมินตามสภาพจริงแก่ครูผู้สอนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

The purposes of this research were to study the conditions, problems, causes, and approaches for teaching and learning management of the Sangha community at prapariyuttitham school, Dhamma studies section, Saraburi province. The sample group of this research comprised instructors, students, and the principals of Prapariyuttitham schools(Section of Dhamma studies), Saraburi province. 13 schools with the population of 1,741 people, which were taken only 319 for this research. The instruments used in this research were 1) A questionnaire form 2) An interview form. The data was analyzed to calculate by percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results of this research showed that:

1. The conditions for Teaching and Learning of the management of the Sangha community at prapariyuttitham school(Section of Dhamma studies), Saraburi province.
 - 1) Curriculum; Contents of the subject is arranged in order from ease to difficulty suitably at the high level, but the contents of the critical Drama and contents of the Dhamma essay, which are suitable at the middle level, 2) Lesson plan preparation; Being prepared lesson plan before class at the high level, and being able to plan varieties for each content of the subject for helping instructions to reach the goal at the middle level, 3) Teaching and learning of management; Being managed with theories and practices proceeding being in agreement with the curriculum at very good level, but mixed learning management in varieties at the middle level, 4)Teaching materials;

having suitable teaching materials, but they were related to the group of the students and activities at the middle level, 5) Assessment and evaluation; having very suitable level and bring the results to improve in learning at the middle level.

2. Problems, causes for Teaching and learning of management of the Sangha community at prapariyuttitham school(Section of Dhamma studies), Saraburi province.

1) Curriculum; found that it has too much contents and each subject was not in agreement with the period of learning, with out standard of the schedules, and also not having any school regulation of the administration, 2)planning and management; found that the majority of teachers not having lesson plan lacking knowledge of making lesson plan, not thinking about its significance, and most teachers not having teaching certificate, 3)Teaching and Learning management; The teachers focused only descriptive method, not having motivated activities for students, and having different qualifications, different seniority , and different experiences for teaching, not participating any training courses for tactics, or not applied any modern methods in their teaching. The school Principal has no rules to choose or fix qualities of teachers. 4)Teaching material; The most teaching materials are out of date, not interesting, lack the budget from the concerns for preparing teaching materials, and just spending fun of each school. 5) Assessment and evaluation; Lack the authentic assessment, Mostly focused on the nationwide Sangha test much more evaluation in the classroom, and not bringing the bad points to get improvement the teaching.

3. Approachess for teaching and learning of management of the Sangha community at prapariyuttitham school(Section of Dhamma studies, Saraburi province. Curriculum; Need helping and co-operations from the concerned parts to upgrade the contents of each subject. Teachers should to apply the contents as being suitable to the present society, being in agreement with learning period, and laying down the rules for teaching, making a schedule more systematic, and the same standard, 2) Preparing lesson plan; instructor and school principal should consider the significance of preparing lesson plan ,choosing qualified teachers, and should provide a training project about how to do a lesson plan, 3) teaching and Learning management; Instructors should make a various lesson plan emphasizing on learning by doing or integrating skills. And The school principal should also emphasized on providing teaching training projects, or providing experts for demonstration of Teaching and learning management for the teachers in school, 4) Teaching Material; Instructor should consider related agreement

with other components such as contents, learning objectives, selecting interesting teaching materials, which are appropriated with student's age and activities. Besides that, The principals of the prapariyuttitham school should deal the budget for teaching materials supporting Teaching and learning, 5) Assessment and Evaluation; The teachers should consider all kinds of tests as authentic assessment by using various equipments, which must be assessed and evaluated students and teachers. The school principals should supply the training projects of the principle of authentic assessment for instructors and concerns.